

ضریح سازی

در اصطلاح فارسی ضریح را صندوقی بر قبر و حفاظی گرداگرد قبر معنا کرده اند. در فرهنگ فارسی امروز چنین آمده است: ضریح صندوق مشبکی است که بر روی مزار اولیا و قدسیان نصب می کنند. به یقین شاهکار هنر فلزکاری ایران را باید در ساخت ضریح و درهای اماکن متبرکه دانست که یکجا مجموعه ای از هنرها با هنرمندی چند صنعتگر شکل می گیرد تا در نوع خود اثری برجسته و ماندگار را پدید آورد.

معمولا برای ساخت ضریح، گروهی از نخبه ترین فلزکاران گردهم می آیند تا حسب تخصص خود، کار تهیه زیرساخت، زرگری، قلمزنی، مشبک کاری، میناکاری و غیره را زیر نظر مدیر مسئول که برای این امر خطیر تعیین شده، به انجام رسانند. نکاتی که در ساخت ضریح باید رعایت شود: عامل تقدس، استفاده نکردن از صورت در نقوش، کتیبه های قرآنی و طلا، آوردن سوره های یاسین، الرحمن «آیه تطهیر، آیه نور، عدهای بکار رفته و سمبل آن ها، ذکر نام بانی و تاریخ ساخت آن و علامتی به عنوان شاخص ضریح. ضریح از نظر فرم، محفظه ای است مکعب مستطیل با عرض و طول و ارتفاع متغیر که اغلب پلان آن مستطیل است و در نگاه اول چون اتاقکی فضای داخل مقبره را از اطراف جدا کرده است.

اجزاء متشکله ضریح به ترتیب بدنه و اسکلت، پیکره های سنگی، ستون ها، پایه ستون، گوی ماسوره ها، لچکی ها، ترنج ها، کتیبه های نقره، حواشی برجسته کاری، کتیبه های طلا مشبک های طلایی، زهوارها، میخ های تزئینی، گلدان ها، نقاشی های داخل ضریح و پارچه روی سقف مزار می باشد. این چنین است که در بسیاری از اماکن متبرکه ایران و دیگر کشورهای جهان، ضریح های زیبایی، حاصل تلاش چندین ساله گروهی از فلزکاران ایرانی، در ابعاد پرشکوه آن ظاهر می شود. ساخت ضریح هشتمین پیشوای شیعیان جهان امام رضا(ع) و حضرت رقیه(س) از جمله نمونه هایی است که ضریح سازان هنرمند ایرانی، هنر والای خویش را همراه با ارادت و اخلاص عرضه داشته اند.

